

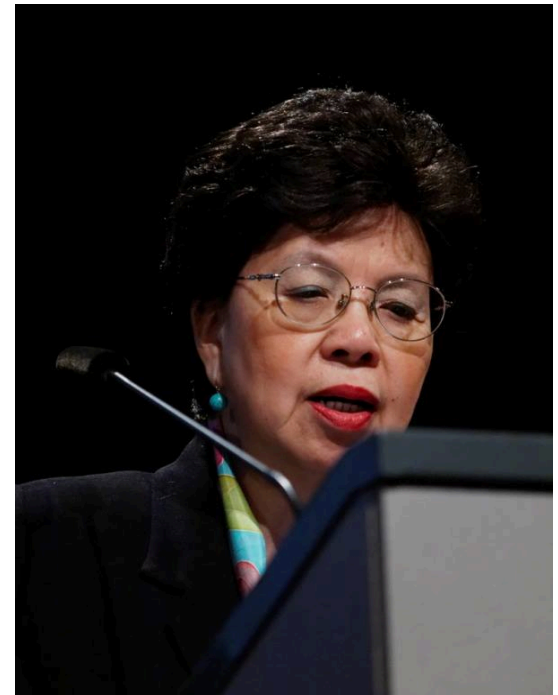
PODÍL VPL NA ROZVOJI ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOSTI PACIENTŮ

Doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc

World Health Organization

Dr. Margaret Chan
generální ředitelka

Rodinní lékaři (lékaři primární péče) v době nerovnosti od neopěvovaných hrdinů až k vycházejícím hvězdám

**Teze z proslovu u příležitosti Světového kongresu Světové organizace lékařů
Praha, Česká republika, 25. června 2013**

- V našem světě radikálně zvýšené vzájemné závislosti je zdraví všude formováno stejnými vlivy, jako je stárnutí obyvatelstva, rychlá urbanizace a globalizace nezdravého životního stylu.
- Pod tlakem těchto sil se zásadním způsobem posunula i zátěž v podobě nemocí. Chronické neinfekční nemoci jako hlavní příčina nemocnosti, invalidity a úmrtnosti předstihly choroby infekční.
- Tento posun má významné důsledky pro organizaci, financování a poskytování zdravotní péče.
- Prevence začala být problematickou. Základní příčiny chronických onemocnění jsou zakotveny v nezdravotnických sektorech. Jsou od základu utvářeny produkty a tržními praktikami tabákového, potravinářského průmyslu a trhu s alkoholickými i nealkoholickými nápoji.
- **Správné pochopení uvedených skutečností a vyvozování praktických opatření na osobní i populační úrovni přímo souvisí s úrovní zdravotní gramotnosti našich pacientů**

- Pak by například nemělo nastat
- Jak uvedla komise Lancet Oncology, onkologická péče v bohatých zemích působí v kultuře nadbytku, kde přehnané zásahy a nepřiměřené sliby vzbuzují u pacientů a jejich rodin nerealistická očekávání.
- Tyto vedou pacienty k tomu, aby v terminální fázi podstupovali toxické, bolestivé, znepokojující a extrémně drahé zákroky bez prokázaného přínosu
- Tyto trendy jsou univerzální a představují pro poskytování zdr. služeb po celém světě i univerzální výzvu. Všude prudce rostou náklady, zmenšují se rozpočty a rostou očekávání veřejnosti ohledně zdravotní péče.
- S tím nezbytně musí i růst zdravotní gramotnost jednotlivců a populace na lokální i celostátní úrovni, aby ovlivnila činnost politiků, zdr. systému a ZP žádoucím směrem.

- Je tedy nezbytné, aby se VPL podíleli na zvyšování zdravotní gramotnosti svých pacientů, a to ve všech oblastech, které souvisí s prevencí i terapií, což je mj. podmínkou rozvoje kvalitního partnerského vztahu

pacient – a jeho registrující všeobecný praktický lékař.

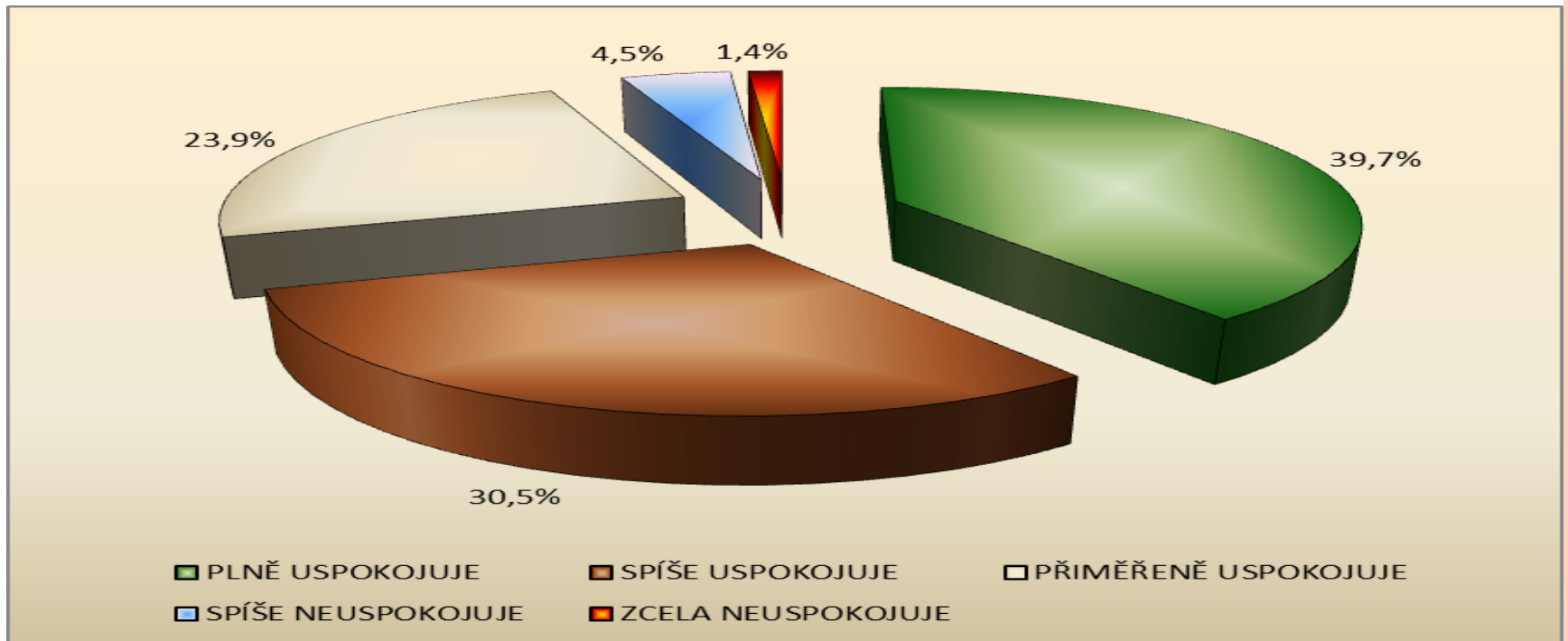

Mají VPL důvěru pacientů, aby je mohli edukovat ?

VÝZKUM NÁZORŮ A POSTOJŮ OBČANŮ K VPL

- Výzkum v roce 2015 byl zaměřen převážně na otázky týkající se spokojenosti občanů s VPL, možnostmi zkvalitnění jejich služeb, kvality komunikace a dalších oblastí, které jsou mimo toto sdělení
- Výzkum byl koncipován jako sociologický a terénní šetření bylo provedeno technikou standardizovaného řízeného rozhovoru tazatele s respondentem (face-to-face).
- Výběrový soubor byl získán náhodným výběrem pomocí kvót (kvótní výběr), jako reprezentativní vzorek populace České republiky ve věku nad 15 let.
- Osloveno bylo celkem 2071 náhodně vybraných občanů

SPOKOJENOST S PÉČÍ VPL N = 1798

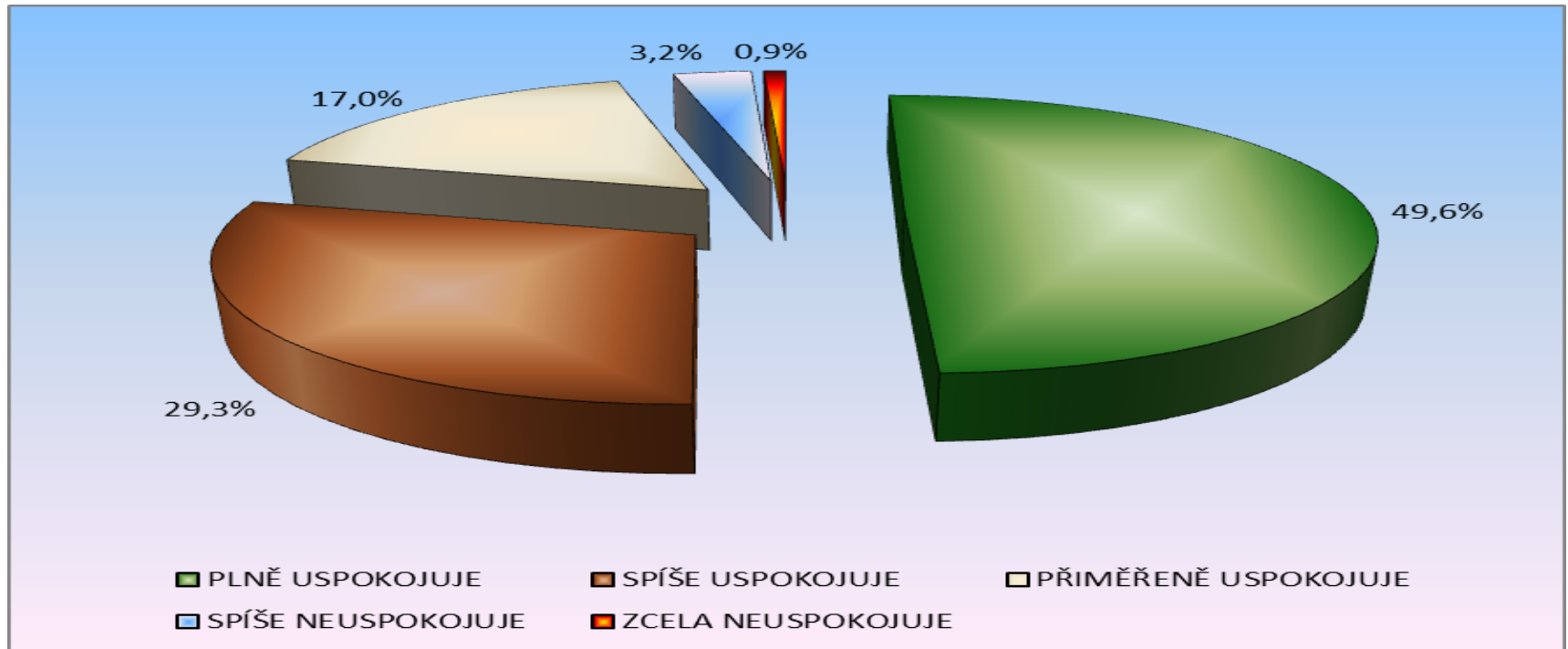

- Celkem 94 % respondentů vyjádřilo různou míru spokojenosti
- Negativní hodnocení „spíše neuspokojuje“ zvolilo 4,5 % respondentů a „zcela neuspokojuje“ zvolilo 1,4 % dotázaných.

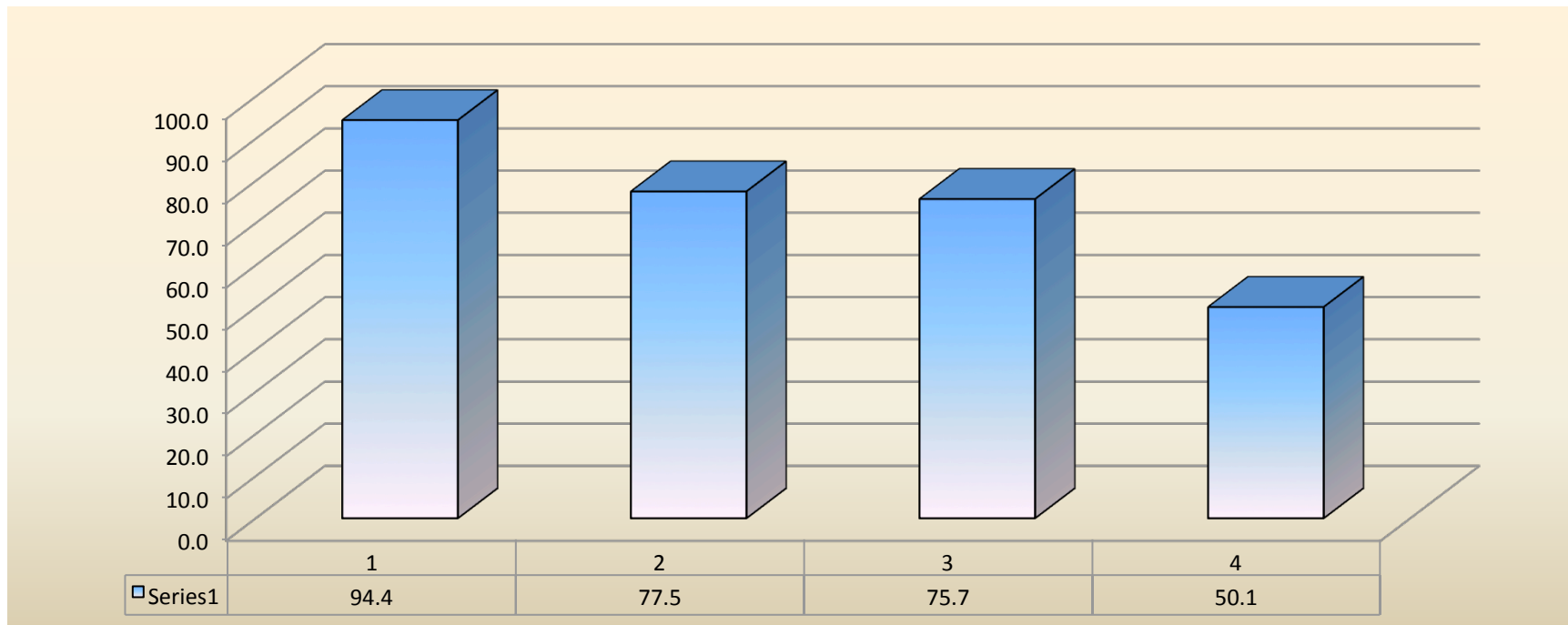
SPOKOJENOST S PRACÍ ZDRAVOTNÍ SESTRY V ORDINACI VPL N = 1798

- Celkem 96 % respondentů vyslovilo různou míru spokojenosti a 4 % oslovených vyjádřilo s prací sestry různou míru nespokojenosti.

PREFERENCE VLASTNOSTÍ VPL Z HLEDISKA JEHO KOMUNIKACE S PACIENTY N = 1798 (v %)

Legenda – 1) na komunikaci s praktickým lékařem si cením toho, že je slušný člověk; 2) cením si toho, že je komunikace efektivní a rychle směřuje k problému; 3) cením si toho, že je to lékař velmi vzdělaný, který mne poučí a všechno vysvětlí; 4) cením si toho, že si spolu krásně popovídáme.

ZÁVĚR

- Podíl primární péče na rozvíjení zdravotní gramotnosti obyvatel vyplývá z doporučení a politiky WHO
- Z hlediska důvěry pacientů k VPL a jejich zdravotním sestram má primární péče dobré předpoklady k rozvíjení zdravotní gramotnosti obyvatel
- Pro řešení tohoto problému je ovšem nutno vytvořit kvalitní teoretickou i praktickou základnu, se kterou by mohli VPL spolupracovat.
- Je potřebné vyřešit i financování primární péče v této oblasti (kód?, či jiné?)
- Aktivity VPL budou navazovat na základy zdr. gramotnosti od mateřských škol až po VS a aktivity ostatních subjektů.

